

האדם והיריח

1. מושגים במדע פרופ' עדי שטרן – המחלקה לפיסיקה מכון ויצמן

אחת המסקנות המפתיעות של תורת הקוונטים היא שעיקרון הסופרפוזיציה קובע שמערכת אטומית יכולה להיות בעת ובעונה אחת בשני מצבים שונים. למשל, אלקטרון יכול בתנאים מסוימים להיות בשני מקומות שונים בבת אחת, או לעבור בבת אחת דרך שני פתחים שונים. במונחים של הפיסיקה הקלאסית הרי זה כאילו אמרנו שאדם יכול להימצא בעת ובעונה אחת בתל-אביב ובירושלים.

2. Is the Moon There When Nobody Looks? Reality and the Quantum Theory

N. David Mermin, Cornell University.

If I were forced to sum up in one sentence what the Copenhagen interpretation says to me, it would be 'Shut up and calculate!'

N. David Mermin

4. אורות הקדש ב עמוד שלט

כשאנחנו אומרים, שהאדם לא לבד שהוא מושפע מהעולם כולו, אלא הוא משפיע עליו, והשפעתו היא השפעה כבירה עצמית, כללית ורוחנית חיובית, כלומר לא רק אותה ההשפעה החלקית, שאנו רואים שהאדם מכריח כחות הטבע להשתמש לרצונו, הקיסור, האש, המים, החשמל, וכאלה עושים דברו, כי כל זה הוא רק בחלק מוגבל ושטחי, כי אם העצמיות אשר להעולם, בכל מילואה ובכל הקיפה, מתיחסת אליו יחש של שעבוד ושל קבלת השפעה...

4א. אורות הקדש ג עמוד 10

תורת ישראל מבארת, איך קיום העולם והמוסר האנושי הם תלויים זה בזה, וממילא מובן, ששכלול העולם בשכלול המוסר גם הוא קשור קשר של קיימא, זאת היא עיקר דעת אלהים הישראלית. חטא האדם קלקל בכללו את מוסרו עד שמלאה הארץ חמס, השחית את דרכו, הרע את יצר מחשבות לבו. העולם מתקומם עליו, יורד מבול ומוחה את היקום כולו..

4ב. אורות עמוד קסט

ח. ההתגלות ע"ד גודל ערכו של האדם, על השפעתו הגדולה בשפעת החיים שלו, בגודל רוחו, ברצונו והופעת שכלו על ההויה, על כל היש, זאת היא חטיבה מיוחדת לישראל. רחוק רחוק מאד הוא העולם כולו מהכרה זו. הכל חושבים, שהאדם ביחש להמציאות הוא רק פסיבי, מושפע ולא משפיע. אבל הקטנה זו אין לה כל ערך באמת.

4ג. אוצרות הגר"א עמ' רצג (310)

ענין לידה דגבי אדם הראשון כמו " וילד בדמותו כצלמו" - רצה לומר הביט בשכלו הצח.

5. מדרש רבה בראשית פרשה ח פסקה ז

(ז) רבי יהושע דסכנין בשם רבי שמואל אמר בנפשותן של צדיקים נמלך... עם המלך מלך מלכי המלכים הקב"ה ישבו נפשות של צדיקים שבהן נמלך הקדוש ב"ה וברא את העולם:

5א. מתנות כהנה על מדרש רבה פ"ח ו

"צדיקים היו עם הקב"ה ביצירת גן עדן... ובמאמר התחיה להרמב"ם מצאתי הגרסה שבהם נמלך הקב"ה וברא העלם ועליהם נאמר 'נעשה אדם'".

6. ספר תפארת ישראל - פרק לג

כי כאשר תמצא כי האדם שקרא שמות לכל וכדכתיב (בראשית ב') וייצר ה' מן האדמה כל חית השדה ואת כל עוף השמים ויבא אל האדם לראות מה יקרא לו וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו, הרי כי הש"י הביא התחתונים אל האדם והוא יקרא להם שמות וד"ז ענין מופלג כי דוקא ראוי האדם שיקרא שמות, כי הנמצאים יקרא להם שמות מתחלפים לפי אשר הם מתיחסים אליהם, כי האויר נגד המים נקרא חס ונקרא קר בערך האש שהוא חס יותר, וכן כל הדברים נקראים בשמות כפי ערך הדברים אשר הם מתיחסים אליהם, והנמצאים כלם הם מתיחסים אל האדם אשר הוא עיקר בתחתונים, ולפיכך האדם קורא שמות כפי אשר הם מתיחסים אל האדם לא כפי אשר מתיחסים לדבר זולת זה. ויותר מזה אף שמו יתברך נקרא כאשר הוא אל האדם:

7. ילקוט שמעוני בראשית - פרק א - רמז ה

מתחלת ברייתו של עולם נתאוה הקב"ה לעשות לו שותפות בתחתונים.

7א. מדרש רבה בראשית פרשה מג פסקה ז

א"ל הקב"ה אני לא היה שמי ניכר לבריותי והכרת אותי בבריותי מעלה אני עליך כאילו אתה שותף עמי בברייתו של עולם הה"ד (בראשית יד) קונה שמים וארץ:

8. ספר יערות דבש חלק ראשון - דרוש א

ולכן אדם הלומד תורה, לא זו בלבד שינצל משגיאה וידע מעשה אשר יעשה ואשר ימנע ממנו, אף גם יכיר במעלות העובד השלם ופגם הבלתי עובד, וכמה מעלות טובות לעושי רצון הבורא, וממש במעשהו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית, בונה עולמות בטובתו ומחריבן ברעתו, כי כך חקק בורא עולם, שיהיה הכל נדון לפי מעשה אדם...